

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Coolsingel 40
3011 AD Rotterdam

Aanvullende schriftelijke vragen over ontgassen

Rotterdam, 10 december 2013

Geacht college,

GroenLinks maakt zich zorgen over het ontgassen van schepen in de open lucht. Wij hebben in juli schriftelijke vragen gesteld over het neerzetten van dampretourinstallaties in de Rotterdamse haven, zodat giftige dampen teruggewonnen en hergebruikt kunnen worden. Dat is niet alleen beter voor de gezondheid van bewoners, maar is bovendien economisch rendabel. Onze vragen zijn nog niet beantwoord. Wij hebben alle redenen om aanvullende vragen te stellen.

Het Havenbedrijf heeft samen met de VNPI (Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie), de VNCI (Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie) en Votob (Vereniging van Onafhankelijke Tank Opslag Bedrijven) aan CE Delft de opdracht gegeven om een raming te maken van ontgassingsemissies van binnenvaartschepen. Volgens het rapport is per schip sprake van een daling van de emissie, maar is de totale uitstoot van giftige dampen met 25% gestegen naar 1,79 kiloton in 2011. Die 1,79 kiloton is een factor 10 hoger dan de officiële Nederlandse cijfers voor 2011 van het RIVM. Dat betekent dat er veel meer schadelijke stoffen in de lucht komen door ontgassen van binnenvaartschepen dan ons tot op heden is voorgehouden.

Mogelijk is de uitstoot zelfs nog hoger dan uit het rapport van CE blijkt. Het rapport hanteert op basis van vertrouwelijke informatie een verhouding tussen dubbelwandige en enkelwandige schepen van 9:1, wat niet overeen komt met de tankvloot (1:1), maar wel gunstig uitpakt voor de berekeningen. Dubbelwandige schepen ontgassen namelijk lagere hoeveelheden restdampen dan enkelwandige schepen. Het rapport stelt ook dat toxische stoffen niet ontgast worden. Er is echter maar één installatie in Nederland (ATM in Moerdijk) die ze mag en kan verwerken. Voor binnenvaartschepen die Moerdijk niet op hun route hebben is het daarom aantrekkelijker en toegestaan om te ontgassen in de buitenlucht. Tot slot gaat CE Delft er vanuit dat ontgassen in de Rotterdamse haven alleen stilliggend gebeurt aan de kade, omdat ontgassen elders in de havenbekkens verboden is. Maar op de vaargeul mag het gewoon.

Waarom er meer wordt ontgast dan tot nu is aangenomen, laat zich raden. Ontgassen is nodig omdat in alle schepen die chemicaliën en aardolieproducten vervoeren vluchtige ladingrestanten achterblijven. Die gassen moeten eruit als de schipper vervolgens een andere stof wil laden, maar de verladings eisen veelal ook dat schepen gasvrij zijn als ze dezelfde stof laden, ook als dat niet nodig is. Als al wordt ontgast bij een installatie voor dampverwerking dan worden ladingsdampen vaak verbrand of, blijkt uit informatie van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, in een aantal gevallen alsnog in de buitenlucht geloosd, omdat een verwerkingsinstallatie ontbreekt en de ontvanger er niets mee kan. Het gaat om kankerverwekkende stoffen als MTBE.

Dit brengt ons tot de volgende vragen:

- 1. Kunt u het verschil verklaren tussen het rapport van CE en RIVM als het gaat om de hoeveelheden stoffen die in de lucht komen door ontgassen?*

2. *Wat betekent de hogere (werkelijke) emissie die CE vaststelt voor de lokale luchtkwaliteit in Rotterdam en in omliggende gemeenten en welke gevolgen heeft dit voor de volksgezondheid?*
3. *Is in de Rotterdamse haven een specifieke plek waar ook toxische stoffen mogen worden ontgast aan de buitenlucht, die alleen bij ATM in Moerdijk via dampretour gecontroleerd gelost kunnen worden?*
4. *Kunt u aangeven hoe het begrip 'woonkern' in Nederland precies is gedefinieerd in het kader van handhaving van het verbod op ontgassen aan de buitenlucht in bewoonde gebieden?*
5. *Bent u het met GroenLinks eens dat de haven van Rotterdam in de buurt van woonkernen gelegen is?*
6. *Klopt het dat het Havenbedrijf enkel in de havenbekkens kan controleren op het verbod op ontgassen? Zo ja, worden op de waterwegen ook controles uitgevoerd, door wie en hoe intensief zijn die controles?*
7. *Is het juist dat ontgassing van schepen alleen worden opgenomen in de database van het Informatie- en Volgsysteem voor de Scheepvaart (IVS '90) bij een vrijwillige melding van ontgassen door veranderende seinvoering?*
8. *Is het juist dat activiteiten en verplaatsingen binnen de Rotterdamse haven in het geheel niet in het IVS worden bijgehouden. Zo ja, wat is daarvoor de reden?*
9. *Kan de wethouder aangeven op welke plekken rondom de Rotterdamse haven binnenvaartschepen zich aan dienen te melden bij IVS'90? Als dit bij vertrek bij de terminal niet hoeft, hoe registreert Rotterdam dan het aantal wijzigingen in seinvoering binnen de Rotterdamse haven?*
10. *Kunt u ons een overzicht geven van het aantal wijzigingen van seinvoering in de binnenvaart t.a.v. ontgassing binnen de gemeentegrenzen van Rotterdam in 2011 en 2012, inclusief de stoffen waarom het ging?*
11. *Is het u bekend hoeveel MTBE in de buitenlucht is geloosd?*
12. *Bent u het met GroenLinks eens dat MTBE in navolging van bijna de helft van het aantal Amerikaanse staten ook in Nederland/Europa verboden zou moeten worden? Zo ja, wilt u hiervoor een actieve lobby opzetten? Zo nee, waarom niet?*
13. *Wilt u er bij de staatssecretaris op aandringen om een meldingsplicht in te voeren voor ontgassen in Nederland? Zo nee, waarom niet?*
14. *Herkent u zich in de uitleg van het ministerie van I&M tijdens een presentatie bij het CDNI dat ontgassen aan een dampretourinstallatie in een aantal gevallen betekent dat gasen alsnog naar de buitenlucht uitgestoten worden? Graag een toelichting.*
15. *Kunt u een overzicht geven van de dampretourinstallaties die vanuit de milieuvergunning nog steeds mogen emitteren aan de buitenlucht?*

Met vriendelijke groet,

Arno Bonte